

מסורת הש"ס

החליל פרק חמישי סוכה

נב. תורה אור

1. וספדה הארץ

משפחות משפחות לבד
משפחות בית דוד לבד
ונשיהם לבד משפחות
בית נתן לבד ונשיהם
לבד: וזכרה כי יב
2. וספדה על בית דוד
ועל יושב ירושלים רוח
ון ותנוגותיו והביטו אלי
את אשר דקרו וספדו
עליו במספר על הנהיג
והסר עליו כדמור על
עבבות: וזכרה כי יב
3. בה אמר יי צאואו כי
יפלא בעיני שארית העם
הזה בימים האם גם
בעיני יפלא האם יי
זכרה כי יב
4. דוד משיח העון
בחבלי השוא וכעבות
הנהיגה השוא:

ישיעו ה יח
5. אספדה אל חק יי
אמר אלי בני אתה אני
היום ילדתיך:

חללים כ ז
6. שאל ממני ואתנה
גוים נחלקו ואחזקתי
אפסי ארץ: חללים כ ח
7. חיים שאל ממני
נחמה לו ארץ וימים
עולם ועד: חללים כ ט
8. וירח יי את רוח
הנחמה ויאמר יי אל לבו
לא אסף לקלל עוד את
האדמה כעבור האדם כי
יצי' לב האדם רע
מעשיו ולא אסף עוד
לחכות את כל דו כאשר
עשית: בראשית כ ט
9. ומלחמת את ערלת
לבבכם וערפכם לא
חששו עוד: דברים י טו
10. כן סודר כרא ל
אלהים ורוח נתן ורש
בקרבי: חללים כ יב
11. אם רעב שגאך
ותבלולו לקח ואם צמא
השקוה ימים:

משיל כה כה
12. ואמר סולו סולו פנו
דרך הירמו מבשול
מדרך עמי:

ישיעו ה יח
13. ונתתי לכם לב דחש
ורוח יחשבה אתן
בקרבתם והסירתי את לב
האבן מבשרכם ונתתי
לכם לב בשר:

יחזקאל לו כ
14. ואת הצפוני ארחיק
מיעליכם והרחתי את
ארץ ציה ושעמתי את
קצו אל הים הקדמני
וספו אל הים האחרון
ויקללו כאשר ותעל
עצמות כי תהיה
לעשות: יואל כ כ
15. וירא יי כי רבה רעת
האדם בארץ וכל יצי'
מחשבת לבו רק רע כל
דיום: בראשית ו ה

לעזי רש"י

אדרי"א. עכ"פ.

מוסף רש"י

שנאמר הוי מושבי
העון בחבלי השוא
וכעבות העגלה חטאה.
גורמים על הרע עליהם
משע משע, תחלה תחלה
שפא חטוט של קורי
עכ"פ, ומשנתנה נפש
תמננר ויחלל עד שנפשה
כעטת העגלה שקושין כו
את הקרון למשון ישיעה
ה יח.

סוכיון שהגיע לעזי אמן
לרצונו נסים הא דלמר ברע
אמן עוין אמן יתומה והא הכל לא
אין עוין אמן ולא יענה אמן והא
עוין אמן יתומה ומפרש כשם רבנן
דבני מערבא שעל מי שהא חייב
ברכה קאמר ובעניימו אמן רוצה
ללאח ידי חובתו לרץ שישמע ואמר
ק יענה אמן ולא יענה אמן יתומה
והא דעוין אמן הנגפס סודרין
היינו בקריאת ספר מורה ולא
תפלה ולא דבר ששלים (א) מוציא
רבים ידי חובתן וכן מפרש בגמרא
דפירקין בירושלמי וימא של עז
באמצע וזמן הכנסת עליה עמד אחד
מהן לקרות הים הממונה מניף
בסודרין והם עוין אמן על כל
אמר וברכה ובברכות ירושלמי בסוף
אלו דברים קאמר חזו היא אמן
יתומה הווא אמן רב הן הן דחייב
לומר ברכה ולא ידע מה הוא עושה
וכך הן לך גאון אמן חייב לבר
לשמוק ולאשמוע כל ברכה וברכה מפי
הזון ואח"כ יענה אמן לאחר שחלה
הברכה מפי המנצח ועוד יש לומר
יודעים היו לזמן סדר הברכות
שזו אחר זו במנין שמונין כסדרן:

סאם ברוך הוא מוציאין. שנאמר
וכפטיס יפוצן סלע ותימה הא
משמע שהפטיס הוא כחול מפוצן
סלע וכמו כן קשה פרק אחד דיני
ממונות (פסוקה) דף לז. וספ:

דקאמרינן מה כחול מתחלק לנמה
ניצואות אף מקרא אחד יואל למה
טעמים וכן קשיא במסכת שבת פרק
אמר רבי עקיבא (דף פח: וספ) מה
פטיס זה מתחלק לנמה ניצואות אף
כל דיבור ודיבור שאלא מפי הקב"ה
מתחלק לשבעים לשון ובההיא
דסנהדרין היה מגיע רבינו שמואל
מחלק ולא גרסינן מתחלק ולא יתכן
להגיד כן כלל דמה לו להזכיר הפטיס
ה"ל למימר מה סלע מתחלק ועוד כהן
דשמעון משמע שהכחול מתפוצן
ואית דגרס הכא אס כחול הוא
מספפע שנאמר הלא כה דברי לאש
ואש מספפע את הכחול ואש סלע
הוא מתפוצן שנאמר וכפטיס יפוצן
סלע ורבינו תס מקיים גימט
הספרים ומפרש וכפטיס יפוצן סלע
הסלע מפוצן את הכחול כדאמרינן
במדרש (אגדה) מעשה בלחש
שקנה סנפירין וזא לנדקו נתנו על
הסדן והכה בקורנן נקע הסדן
ונחלק

וספדה הארץ. כנצואת זכרה ומתנצא לעמיד שיספדו על משיח בן
יוסף שנהרג במלחמת גוג ומגוג וכחייב משפחת בית דוד לנד ונשיהם
לנד שאפי' בשעת הארץ לרץ להגדיל אנשים מנשים: שפסוקין
כנספד. בלחמה שעה והמלחמה אינו מיקל ראש מהר ועוד שאין יצר

הרע שולט כדקאמר קרא והסירומי
את לב האבן ולקמן אמר שהקב"ה
שומעו כי אמרה מורה כי: כאן
שפסוקין כנספד. וקרינה לקלות
ראש ועוד שיה"ר שולט עכשיו לא
כל שכן: והנישו אלי את אשר דקרו.
יתמכלו כהרוב שפנייה: וספרו עליו
כמספר על היחיד. כחלם המספיד
על בן יחיד שהיה לו ומת: לדיקים
כוכים. שזכרים כנצרים שהיה להם
לכבוש הרשע הזה כמיהם: כי יפלא
בעיני וגו'. סיפיה דקרא גם בעיני
יפלא: של כוכים. עכשים שקורין
איריני"א: ולכסוף. משאלם נמנן
אחריו מעט מתגבר והולך בו:

מושבי העון בחבלי השוא. תחלה היו
מביאין אותם עליהם ע"י חכמים שאין
של כלום: ועכ"פ העגלה. חל ענה
שקושין כו את הספר למחרישה:
אספדה אל חוק. אספר דבר זה
להיות לחק ולחקר: היום ילדתיך.
היום אגלה לבריות כמי אתה: אס
רעב שגאך. לרץ הרע רעב ותאכ
לעצמך: האכילתו לחם. הערימתו
במלחמתה של מורה דמתי כלו לחמו
בנחמי (משל ט): השקטו מים.

מורה דמתי כה הוי כל חלם לכו
למים (ישיעו ה): שילמנו לך. שיהא
שלם יצרך עמן וזהוהן ואל ישיאך
לחטוא ולאכד מן העולם: האפוני.
כדמפרש לזמן כלבו של אדם: פניו
אל הים הקדמוני. המקדש הראשון
שהוא כיום שהיו הכל נקצצים שם
כיס של הנחלים הולכים אליו: ועלה
כאש ונחמסו. ומפני שהעלה באשה
וסרחון שהינה האומות ומתגרה
שיראל: נקדים וניזיל כאורחא.

נשים כהשכמה קודם היום. השכמה
קרי קדמותא כש"ס: כי הוו פרישי
מהדדי. שהיו משתי עיירות והגיעו
לפרשת דרכים פירש זה לכאן וזה
לכאן: אורחא רחיקא. דרך רחוקה
היא בין שתי מקומותיו ואי אפשר
עוד לילך יחד: ולזוין כסימא. אילו
היינו יכולים לילך בדרך אחד היה נעים
זוה שנו: אי מאן דפני לי. אס היה
שונאי מתייחד עם האשה לא היה
מצי אוקומיה נפשיה מלחטוא ועל עצמו
היה אומר: תלא נפשיה. נשען על
ברית הדלת כחלם שמתחב ומלעטר:
רע

הגהות הב"ח

(א) וספדה הארץ: (ב) וספדה
ולא דבר ששלים צבור
מוציא:

גליון הש"ס

ספדה יצא"ר בתחילה
דמתי ע"י מדרש רבה
כחללים ככ"ב: שם
שנאמר ויהי. וכן
במקור (ע"פ) ויפן
והספר וי"ו וכן
דף לב ע"פ כחללים ככ"ב
הך קרא ולא ידעתי
לחלל לא מתי ממוקד
וחזקתו לא י"ו והספרות לא
האין מנשים ונחמי להם
לב ספר:

רבינו חננאל

וספדה הארץ משפחות
וכו. אמר ר' יציר הרע
בתחילה לחותם של
(א) כוכים. פירוש הכל
שמשלך האורג כנספ
המסכת ועליו הערב כחין
קרא בוכים. ובסוף דומה
לחות העגלה. שנאמר הוי
משיח העון בחבלי השוא
וגו. ד' שמת בקרא יצר
הרע. הקב"ה קראו רע.
שנא: כי יצי' לב האדם
רע מנעוריו. משה קראו
על. שנאמר ומלחמת את
וכשר ערלתכם (ועלה)
לבבכם. דוד קראו טמא.
שנאמר כה טהור ברא
לי אלהים. מכלל דאיכא
טמא. שלמה קראו שונא.
שנאמר ואם רעב שונאך
וגו. ישיעה קראו מבשול.
שנאמר הירמו מבשול
וגו. יחזקאל קראו אבן.
שנאמר והסירתי את לב
האבן. יואל קראו צפוני.
שנאמר את הצפוני ארחיק
מיעליכם וגו. וזכרה זה
יציר הרע הצפוני כלבו
של אדם ארחיק מעליכם.
שורא החריב המקדש
ראשון והשני. ומניח
האומות ומתגרה בירשאל,
ובחלמיו חכמים ויחז
מכולם. וכן הגדול מחביריו
יציר גדול הימנו.

ישלם לך אל תקרי ישלם לך אלא ישלמנו לך ישיעה קראו מבשול שנאמר

הירמו מבשול מדרך עמי יחזקאל קראו אבן שנאמר ויהסירתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם

לב בשר וואל קראו צפוני שנאמר ואת הצפוני ארחיק מעליכם ת"ר ואת הצפוני ארחיק מעליכם זה

יצה"ר שצפון ועומד בלבו של אדם והרחתי אל ארץ ציה ושכמה למקום שאין בני אדם מצויין להתגרות בהן

את פניו אל הים הקדמוני שנתן עיניו במקדש ראשון והחריבו והרג תלמידי חכמים שבו וסופו אל הים האחרון

שנתן עיניו במקדש שני והחריבו והרג תלמידי חכמים שבו ועלה כאשר ותעל צהנתו שמניח אומות העולם

ומתגרה בשונאיהם של ישראל כי הגדיל לעשות אמר אבי ובתלמידי חכמים ויותר מכולם כי הא דאביי שמועיה

לההוא גברא דקאמר לההיא אתתא נקדים וניזיל באורחא אמר איזיל אפרשינהו מאיסורא אול בתרייהו תלתא

פרסי באגמא כי הוו פרישי שמעינהו דקא אמרי אורחין רחיקא וצוותין בסימא אמר אביי אי מאן דסני

לי הוה לא הוה מצי לאוקומיה נפשיה אול תלא נפשיה בעיבורא דדשא ומצטער אתא ההוא סכא תנא ליה

כל הגדול מחביריו יצרו גדול הימנו אמר רבי יצחק יצרו של אדם ימתגבר עליו בכל יום שנאמר ויצר

